# T085 TKL 3 (25) Luận Đại Trí Độ-Phẩm 56-Chuyển - Bất Thoái Chuyển tt

*Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)*

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 74

LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ
QUYEÅN 74
GIAÛI THÍCH PHAÅM NAÊM MÖÔI SAÙU (Tieáp): CHUYEÅN, BAÁT THOAÙI CHUYEÅN

KINH: Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Nay seõ noùi tieáp haønh, loaïi, töôùng maïo cuûa Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån, haõy nhaát taâm laéng nghe. Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Boà-taùt tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät thöôøng khoâng xa lìa taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, neân khoâng noùi ñeán naêm uaån, khoâng noùi ñeán möôøi hai nhaäp, khoâng noùi ñeán möôøi taùm giôùi. Vì sao? Vì thöôøng quaùn nieäm töôùng khoâng cuûa naêm uaån, cuûa möôøi hai nhaäp, möôøi taùm giôùi. Boà-taùt aáy khoâng öa noùi vieäc quan. Vì sao? Vì Boà-taùt aáy an truù trong töôùng khoâng cuûa caùc phaùp, khoâng thaáy phaùp hoaëc sang hoaëc heøn. Khoâng öa noùi vieäc giaëc giaû. Vì sao? Vì töï töôùng caùc phaùp laø khoâng neân khoâng thaáy hoaëc ñöôïc, hoaëc maát. Khoâng öa noùi vieäc quaân binh. Vì sao? Vì töï töôùng caùc phaùp laø khoâng, neân khoâng thaáy hoaëc nhieàu, hoaëc ít. Khoâng öa noùi vieäc ñaáu tranh. Vì sao? Vì Boà-taùt aáy an truù trong taùnh nhö cuûa caùc phaùp neân khoâng thaáy phaùp hoaëc gheùt hoaëc öa. Khoâng öa noùi vieäc phuï nöõ. Vì sao? Vì an truù trong taùnh khoâng cuûa caùc phaùp neân, khoâng thaáy hoaëc ñeïp hoaëc xaáu. Khoâng öa noùi vieäc xoùm laøng. Vì sao? Vì töï töôùng cuûa phaùp laø khoâng, neân khoâng thaáy phaùp hoaëc khôûi, hoaëc taùn. Khoâng öa noùi vieäc thaønh aáp. Vì sao? Vì an truù trong thöïc teá caùc phaùp, khoâng thaáy coù hôn coù thua. Khoâng öa noùi vieäc nöôùc. Vì sao? Vì an truù trong thöïc teá, khoâng thaáy phaùp coù sôû thuoäc, khoâng sôû thuoäc. Khoâng öa noùi vieäc cuûa mình. Vì sao? Vì an truù trong phaùp taùnh, khoâng thaáy phaùp laø ta, laø khoâng ta, cho ñeán khoâng thaáy keû bieát keû thaáy. Nhö vaäy, khoâng noùi ñeán caùc vieäc theá gian, chæ öa noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät, khoâng xa lìa taâm Nhaát thieát trí. Neáu khi tu Thí Ba-la-maät thì chaúng laøm vieäc xan tham; khi tu Giôùi Ba-la-maät thì chaúng laøm vieäc phaù giôùi; khi tu Nhaãn Ba-la-maät

thì chaúng laøm vieäc saân haän ñaáu tranh; khi tu Taán Ba-la-maät thì chaúng laøm vieäc giaûi ñaõi; khi tu Thieàn Ba-la-maät thì chaúng laøm vieäc taùn loaïn; khi tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät thì chaúng laøm vieäc ngu si. Boà-taùt tuy tu heát thaûy phaùp khoâng maø vui phaùp, öa phaùp. Boà-taùt tuy tu phaùp taùnh, thöôøng taùn thaùn phaùp baát hoaïi maø vui thích thieän tri thöùc laø chö Phaät vaø Boà-taùt, Thanh vaên, Bích-chi Phaät, nhöõng vò hay giaùo hoùa khieán vui thích an truù Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Boà-taùt aáy thöôøng nguyeän muoán thaáy chö Phaät, nghe quoác ñoä naøo coù Phaät hieän taïi thì theo nguyeän sanh ñeán ñoù; taâm nhö vaäy thöôøng haønh ngaøy ñeâm, ñoù laø taâm nieäm Phaät. Nhö vaäy, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån tu Sô thieàn cho ñeán phi höõu töôûng phi voâ töôûng xöù, nhôø söùc phöông tieän, neân muoán khôûi taâm coõi Duïc, neáu gaëp chuùng sanh hay tu möôøi thieän ñaïo, vaø choã hieän taïi coù Phaät thì sanh ñeán trong ñoù. Coù haønh, loaïi, töôùng maïo nhö vaäy, neân bieát ñoù laø Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån khi tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät an truù noäi khoâng, ngoaïi khoâng cho ñeán voâ phaùp höõu phaùp khoâng; an truù boán nieäm xöù cho ñeán ba moân giaûi thoaùt laø khoâng, voâ töôùng, voâ taùc; ôû trong töï ñòa moãi moãi bieát roõ, khoâng nghi ta laø chaúng thoaùi chuyeån hay chaúng phaûi chaúng thoaùi chuyeån. Vì sao? Cho ñeán khoâng thaáy maûy may phaùp hoaëc chuyeån hoaëc khoâng chuyeån ñoái vôùi Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Thí nhö ngöôøi ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, an truù trong Tu-ñaø- hoaøn ñòa moãi moãi töï bieát roõ, troïn khoâng nghi, khoâng hoái; Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån cuõng nhö vaäy, an truù trong ñòa vò chaúng thoaùi chuyeån troïn khoâng nghi. An truù trong ñòa vò aáy laøm nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sanh, caùc ma söï khôûi leân, töùc thôøi bieát roõ khoâng theo ma söï, maø phaù hoaïi ma söï. Thí nhö ngöôøi taïo toäi nguõ nghòch, caùi taâm taïo toäi nguõ nghòch cho ñeán khi cheát thöôøng theo doõi khoâng rôøi, tuy coù taâm khaùc cuõng khoâng theå laøm ngaên caùch. Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån cuõng nhö vaäy, töï an truù ôû ñòa vò mình, taâm thöôøng baát ñoäng heát thaûy theá gian ngöôøi, trôøi, A-tu-la khoâng theå ñoäng chuyeån. Vì sao? Vì Boà-taùt aáy ñaõ vöôït khoûi heát thaûy theá gian, ngöôøi, trôøi, A-tu-la maø vaøo trong ngoâi vò chaùnh phaùp, an truù trong ñòa vò töï chöùng; ñaày ñuû caùc thaàn thoâng cuûa Boà-taùt hay nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sanh, töø moät coõi Phaät ñeán moät coõi Phaät, ôû choã möôøi phöông Phaät gieo troàng caên laønh, thaân caän hoûi han chö Phaät. Boà-taùt an truï nhö vaäy, caùc ma söï khôûi leân lieàn bieát maø khoâng theo; laáy löïc phöông tieän ñaët ma söï vaøo trong thöïc teá, trong ñòa vò töï chöùng, khoâng nghi, khoâng hoái. Vì sao? Vì trong thöïc teá khoâng coù töôùng nghi, neân bieát thöïc teá aáy chaúng phaûi moät chaúng phaûi hai. Vì



nhaân duyeân aáy neân Boà-taùt cho ñeán khi chuyeån thaân, troïn khoâng höôùng ñeán Thanh vaên, Bích-chi Phaät ñòa. Boà-taùt aáy ñoái vôùi caùc phaùp töï töôùng

khoâng, khoâng thaáy phaùp hoaëc sanh, hoaëc dieät, hoaëc nhô, hoaëc saïch. Tu-boà-ñeà! Boà-taùt aáy cho ñeán khi chuyeån thaân cuõng khoâng nghi ta seõ ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, hoaëc chaúng ñöôïc. Vì sao? Vì caùc phaùp töï töôùng khoâng töùc laø Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Tu-boà- ñeà! Boà-taùt aáy an truù trong ñòa vò töï chöùng, khoâng nghe theo lôøi ngöôøi khaùc, khoâng ai phaù hoaïi ñöôïc. Vì sao? Vì Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån aáy thaønh töïu trí tueä baát ñoäng. Tu-boà-ñeà! Do haønh, loaïi, töôùng maïo aáy neân bieát aáy laø Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt aáy neáu coù aùc ma hieän laøm thaân Phaät ñi ñeán noùi vôùi Boà-taùt raèng: “Nay ôû ñaây ngöôøi coù theå thuû chöùng A-la-haùn ñaïo, chöù ngöôi khoâng coù ñöôïc thoï kyù Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, cuõng chöa ñöôïc Voâ sanh phaùp nhaãn, ngöôi cuõng coù caùc haønh, loaïi, töôùng maïo chaúng thoaùi chuyeån, cuõng khoâng coù töôùng ñöôïc thoï kyù Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc”. Tu-boà-ñeà! Neáu Boà-taùt nghe lôøi noùi aáy taâm khoâng ñoåi khaùc, khoâng bieán maát, khoâng kinh, khoâng sôï thì Boà-taùt aáy neân töï bieát ta chaéc chaén theo chö Phaät ñöôïc thoï kyù Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Vì sao? Vì caùc Boà-taùt do caùc phaùp aáy maø ñöôïc thoï kyù, ta cuõng coù phaùp aáy ñöôïc thoï kyù. Naøy Tu-boà-ñeà! Hoaëc ma, hoaëc keû bò ma sai khieán hieän laøm thaân Phaät ñi ñeán, thoï kyù Thanh vaên, Bích-chi Phaät cho Boà-taùt, Boà-taùt aáy nghó raèng: Ñoù laø aùc ma hoaëc keû bò ma sai khieán hieän laøm thaân Phaät ñi ñeán chöù chö Phaät thì khoâng leõ naøo daïy Boà-taùt xa lìa Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, daïy an truù vaøo Thanh vaên, Bích-chi Phaät ñaïo. Naøy Tu-boà-ñeà! Do caùc haønh, loaïi, töôùng maïo aáy, neân bieát aáy laø töôùng chaúng thoaùi chuyeån. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! AÙc ma laïi hieän laøm thaân Phaät ñi ñeán choã Boà-taùt noùi raèng: “Kinh ñieån cuûa ngöôi hoïc, chaúng phaûi do Phaät noùi, cuõng chaúng phaûi do Thanh vaên noùi maø laø ma noùi”. Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt neân bieát raèng: Ñoù laø aùc ma, hoaëc ma sai khieán, daïy ta xa lìa Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Naøy Tu-boà-ñeà! Neân bieát Boà-taùt aáy ñaõ ñöôïc Phaät quaù khöù thoï kyù an truù ñòa vò chaúng thoaùi chuyeån. Vì sao? Vì caùc Boà-taùt kia ñaõ coù caùc haønh, loaïi, töôùng maïo chaúng thoaùi chuyeån. Boà-taùt naøy cuõng coù haønh, loaïi, töôùng maïo aáy, ñoù goïi laø Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån khi tu Baùt-nhaõ Ba- la-maät, vì hoä trì caùc phaùp, neân khoâng tieác thaân maïng huoáng gì vaät khaùc. Boà-taùt hoä trì phaùp nghó raèng: Ta khoâng vì hoä trì phaùp cuûa moät ñöùc Phaät, ta vì hoä trì phaùp cuûa möôøi phöông ba ñôøi caùc ñöùc Phaät. Naøy Tu-boà-ñeà!

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 74 277

Theá naøo laø Boà-taùt hoä trì Phaùp Phaät, neân khoâng tieác thaân maïng? Tu-boà-ñeà! Nhö Phaät noùi heát thaûy caùc phaùp chaân khoâng, khi aáy coù ngöôøi ngu si phaù hoaïi khoâng tín thoï, noùi raèng: Ñoù laø chaúng phaûi phaùp, chaúng phaûi laønh, chaúng phaûi Theá Toân daïy. Tu-boà-ñeà! Boà-taùt vì hoä trì phaùp nhö vaäy neân khoâng tieác thaân maïng. Boà-taùt cuõng neân nghó raèng: Chö Phaät ñôøi vò lai, ta cuõng ôû trong soá aáy ñöôïc thoï kyù, phaùp aáy cuõng laø phaùp cuûa ta, theá

neân khoâng tieác thaân maïng. Tu-boà-ñeà! Boà-taùt thaáy ñöôïc söï lôïi ích aáy, neân hoä trì phaùp khoâng tieác thaân maïng. Tu-boà-ñeà! Do haønh, loaïi, töôùng maïo aáy neân bieát ñoù laø töôùng chaúng thoaùi chuyeån. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån thì nghe Phaät thuyeát phaùp, chaúng nghi, chaúng hoái, nghe xong thoï trì troïn khoâng queân maát. Vì sao? Vì ñöôïc Ñaø-la-ni. Tu-boà-ñeà thöa: Baïch ñöùc Theá Toân! Ñöôïc Ñaø-la-ni gì maø nghe Phaät thuyeát kinh phaùp khoâng bò queân maát? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Boà-taùt aáy ñöôïc Ñaø-la-ni vaên trì neân nghe Phaät noùi kinh phaùp, khoâng queân, khoâng maát, khoâng nghi, khoâng hoái. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Chæ coù nghe Phaät thuyeát phaùp, khoâng queân, khoâng maát, khoâng nghi, khoâng hoái hay laø nghe Thanh vaên, Bích-chi Phaät noùi, nghe Thieân long, Quyû thaàn, A-tu-la, Khaån-na-la, Ma-haàu-la-giaø noùi, cuõng khoâng queân, khoâng maát, khoâng nghi, khoâng hoái? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Coù caùc vieäc noùi naêng gì vò Boà-taùt ñöôïc Ñaø-la-ni nghe xong ñeàu khoâng queân, khoâng maát, khoâng nghi, khoâng hoái. Tu-boà- ñeà! Thaønh töïu caùc haønh, loaïi, töôùng maïo nhö vaäy, neân bieát ñoù laø Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån. LUAÄN: Phaät laïi muoán noùi kyõ caøng veà töôùng chaúng thoaùi chuyeån, neân baûo Tu-boà-ñeà nhaát taâm laéng nghe. Boà-taùt thöôøng khoâng xa lìa Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, öa tu roát raùo khoâng, neân khoâng öa phaân bieät töôùng quyeát ñònh cuûa naêm uaån, möôøi hai nhaäp, möôøi taùm giôùi, laïi khoâng öa noùi vieäc quoác vöông v.v... nhö caùc ngoaïi ñaïo, höôûng thoï ngöôøi khaùc cuùng döôøng, vì khoâng coù chaùnh ñaïo, hö doái, nhieãm ñaém, taâm muoán giaûi saàu, neân luaän baøn quoác söï, phaân bieät caùi vui theá löïc cuûa caùc quoác vöông thôøi quaù khöù; coøn vò Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån khoâng baøn luaän caùc vieäc aáy, vì thaáy heát thaûy theá gian thöôøng bò löûa voâ thöôøng thieâu ñoát, chuùng sanh ñaùng thöông, ta chöa thaønh Phaät ñaïo, ta chæ neân noùi phaùp ñoä chuùng sanh, khoâng neân noùi vieäc khaùc. Vì heát thaûy phaùp roát raùo khoâng, neân töôùng lôùn nhoû khoâng theå thuû ñaéc, vieäc giaëc, vieäc binh cuõng nhö vaäy. Roát raùo khoâng töùc laø nhö nhö, phaùp taùnh, thaät teá. Tu saùu Ba-la-maät,



khoâng noùi ñeán saùu teä. Boà-taùt tuy an truù trong heát thaûy phaùp khoâng maø vaãn vui phaùp, yeâu phaùp. Vì sao? Vì Boà-taùt khoâng ñaém tröôùc heát thaûy phaùp khoâng aáy. Laïi tu phaùp thöù lôùp, töø thieàn ñònh, trí tueä v.v... vaäy sau môùi chöùng ñöôïc heát thaûy phaùp khoâng; phaùp khoâng aáy khoâng theå mieäng noùi maø taâm ñaém tröôùc ñöôïc, theá neân tröôùc tu phaùp tu thöù lôùp. Laïi nöõa, trong phaùp taùnh khoâng phaân bieät caùc phaùp, vì phaùp taùnh chaúng phaûi töôùng phaù hoaïi; Boà-taùt khoâng ñaém tröôùc phaùp taùnh, thöông xoùt chuùng sanh vì hoï maø phaân bieät phaùp thieän, baát thieän, khieán hoï ñöôïc hieåu. Tuy vì chuùng sanh noùi nhö vaäy cuõng thöôøng taùn thaùn phaùp khoâng phaù hoaïi, daãn daét chuùng sanh vaøo trong phaùp taùnh. Laïi nöõa, Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån laïi khoâng coù ngöôøi thaân thieän, chæ laáy chö Phaät vaø ñaïi Boà-taùt cuøng nhöõng ngöôøi hay taùn thaùn caùc phaùp thöïc töôùng laøm thaân thieän. Coâng

ñöùc vaø trí tueä cuûa Boà-taùt aáy raát lôùn, neân tuøy yù ñi ñeán, neáu muoán ñeán caùc coõi Phaät thôøi tuøy yù sanh ñeán. Boà-taùt aáy tuy lìa duïc ñöôïc thieàn ñònh, do söùc phöông tieän neân vì chuùng sanh maø sanh ñeán coõi Duïc nôi coù Phaät hieän taïi. Sanh vaøo coõi Duïc laø vì chuùng sanh maø löu laïi moät phaàn aùi vaø maïn, chöù khoâng vì quaû baùo thieàn ñònh maø sanh coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc; chæ laáy thieàn ñònh laøm nhu hoøa taâm mình maø khoâng thoï quaû baùo thieàn ñònh. Laïi nöõa, Boà-taùt aáy, an truù trong noäi khoâng v.v... an truù nghóa laø thaâm nhaäp thoâng suoát, taâm khoâng vöôùng maéc, neân khoâng sanh nghi: Ta laø chaúng thoaùi chuyeån hay chaúng phaûi chaúng thoaùi chuyeån, töï taâm thaâm nhaäp trí tueä, aáy goïi laø töï ñòa chöùng. Laïi Boà-taùt aáy khoâng thaáy heát thaûy phaùp hoaëc chuyeån, hoaëc khoâng chuyeån, theá neân khoâng sanh nghi. Nghi laø thuû töôùng coù sôû ñaéc, nhö ngöôøi ñi ñeâm thaáy caây truïi nghó raèng hình ngöôøi ta cuõng vaäy, lieàn sanh taâm nghi, hoaëc chaáp hai thuû töôùng aáy neân goïi laø nghi. Boà-taùt tu voâ töôùng tam-muoäi neân ñoái vôùi heát thaûy phaùp khoâng thuû töôùng, thì khoâng coù choã ñeå sanh nghi. Trong ñaây Phaät noùi thí duï: Nhö Tu-ñaø-hoaøn töø voâ thæ laïi chöa ñöôïc trí tueä voâ laäu, do döùt ba kieát, neân lieàn töï mình bieát ñöôïc phaùp voâ laäu ñoái vôùi töù ñeá, taâm quyeát ñònh khoâng nghi hoaëc khoå hoaëc vui; baäc chaúng thoaùi chuyeån cuõng nhö vaäy, töø voâ thæ laïi chöa ñöôïc thaät töôùng caùc phaùp laø ñòa vò chaúng thoaùi chuyeån, ñeán khi ñöôïc cuõng khoâng sanh nghi. Caùc ngöôøi sanh nghi laø thaáy vieäc traùi ngöôïc, khoâng gioáng nhö ñieàu ñaõ ñöôïc nghe; Boà-taùt ñoái vôùi heát thaûy phaùp roát raùo khoâng, chaúng thaáy vieäc khoâng gioáng nhö phaùp ñaõ ñöôïc nghe, nghi khoâng coù choã truù neân khoâng nghi. Töï bieát ñoù laø ñaïo roát raùo khoâng theå baøn luaän, khoâng theå phaù hoaïi. An truù trong ñòa vò aáy maø giaùo hoùa chuùng sanh, nghieâm tònh coõi Phaät, cuõng coù theå duøng söùc phöông tieän



phaù caùc ma söï. Phaùp chaúng thoaùi chuyeån aáy thöôøng doõi theo Boà-taùt cho ñeán khi thaønh Phaät. Trong ñaây, Phaät noùi hai thí duï: 1. Tu-ñaø-hoaøn; 2. Naêm toäi nghòch. Hai taâm aáy saâu naëng neân khoâng theå tröø boû: Taâm Tu-ñaø-hoaøn thöôøng khoâng theå töø boû; taâm taïo naêm toäi nghòch khi toäi heát môùi tröø. Nhö ngöôøi vaän suy, quyû thöôøng theo doõi, taâm chaúng thoaùi chuyeån theo doõi Boà-taùt coøn quaù hôn theá. Taâm chaúng thoaùi chuyeån, khoâng ai coù theå laøm chuyeån ñoäng ñöôïc; caùc vieäc khoå böùc baùch khoâng theå chuyeån ñoäng; caùc söï cuùng döôøng lôïi döôõng cuõng khoâng theå laøm cho boû taâm ngoä thaät töôùng vaø taâm töø bi. Töø tröôùc laïi ñaây noùi veà töôùng maïo cuûa taâm chaúng thoaùi chuyeån, nay noùi vieäc noù laøm laø giaùo hoùa chuùng sanh, laø nghieâm tònh coõi Phaät, töø choã caùc ñöùc Phaät gieo troàng caên laønh, töø moät ñöùc Phaät hoûi han phaùp thaâm yeáu cuûa chö Phaät vaø caùc phaùp moân ñoä sanh, möôøi phöông caùc ma söï daáy leân maø khoâng theo, do söùc phöông tieän xem xeùt ma söï aáy; ñuùng nhö Phaät phaùp xem xeùt caùc thaân ma nhö Phaät khoâng khaùc. Vì sao? Vì heát thaûy phaùp vaø thaät teá ñoàng moät töôùng, nghóa laø voâ töôùng. Boà-taùt khi chuyeån thaân cuõng khoâng höôùng ñeán Thanh vaên, Bích-chi Phaät

ñòa. Vì sao? Vì Boà-taùt khi ñöôïc ñòa vò chaúng thoaùi chuyeån bieát heát thaûy phaùp thaät töôùng khoâng, khi chuyeån thaân, taâm cuõng khoâng höôùng vaøo Nhò ñòa, taâm khoâng nghi hoaëc ñöôïc Voâ thöôïng ñaïo, hoaëc khoâng ñöôïc. Boà-taùt aáy ñôøi ñôøi khoâng coù ai haøng phuïc, phaù hoaïi ñöôïc. Phaät vì thí nghieäm Boà-taùt aáy, neân neâu thí duï: Neáu ma hieän laøm thaân Phaät ñi ñeán muoán doái traù thöû Boà-taùt aáy maø noùi raèng: “Ngöôi coù theå thuû chöùng A-la-haùn trong ñôøi naøy, chöù ngöôi khoâng coù töôùng chaúng thoaùi chuyeån coù theå ñöôïc Phaät ñaïo; Voâ sanh phaùp nhaãn töùc laø heát thaûy phaùp, trong ñoù laøm sao coù theå nhaãn ñöôïc”. Neáu Boà-taùt nghe lôøi aáy taâm khoâng thoái maát, Boà-taùt aáy töï bieát chaéc chaén ñöôïc thoï kyù töø chö Phaät. Vì sao? Vì ta coù Voâ sanh phaùp nhaãn, nghe ma söï maø khoâng sôï haõi. Laïi nöõa, aùc ma bieát Boà-taùt aáy hoan hyû lieàn thoï kyù cho Thanh vaên, Bích-chi Phaät ñaïo, hoaëc ñôøi nay ñöôïc quaû A-la-haùn, ñôøi sau ñöôïc Bích- chi Phaät ñaïo; neáu Boà-taùt khoâng nghe theo lôøi ma bieán hoùa thaân Phaät aáy, thì bieát ñoù laø ma hoaëc ma sai khieán. Vì sao? Vì thaân Phaät maø lôøi noùi ma, nhö thöû tieàn vaøng goõ ra tieáng thì bieát ñoù laø thaät hay giaû. Neáu Phaät thoï kyù cho Boà-taùt quaû vò Thanh vaên, Bích-chi Phaät thì troïn khoâng coù leõ ñoù. Vì sao? Vì Phaät duøng caùc phöông tieän ñeàu muoán khieán cho moïi ngöôøi vaøo Phaät ñaïo chöù laøm sao laïi daét Boà-taùt ñi ñeán Thanh vaên! Laïi nöõa, ma laïi hoùa laøm thaân Phaät noùi vôùi Boà-taùt raèng: “Kinh saùch cuûa ngöôi haønh trì ñeàu laø ma noùi”. Boà-taùt aáy bieát ñoù laø ma söï, neân bieát

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 74 280

Boà-taùt aáy ñaõ ñöôïc Phaät thoï kyù an truù trong taùnh chaúng thoaùi chuyeån. Laïi nöõa, Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån raát öa thích phaùp, neân nghe phaùp thì taâm lieàn meâ say, toaøn thaân loâng döïng ngöôïc. Nghó ñeán taâm ñaïi bi cuûa Phaät thì buoàn vui rôi nöôùc maét, hoaëc ñoái vôùi phaùp thaäm thaâm sanh taâm vui möøng, neân bieát aáy laø töôùng cuûa taâm chaúng thoaùi chuyeån. Thí nhö quaân binh lôùn bò baïi, thì sôï haõi saàu muoän, ngaõ xuoáng ñaát gioáng nhö cheát, baø con troâng thaáy, muoán bieát roõ soáng cheát, laáy gaäy ñaùnh vaøo, neáu thaáy coù laèn noãi leân thì bieát chaéc coøn soáng. Boà-taùt cuõng nhö vaäy, ñeàu mang thaân xaùc thòt, côù sao bieát chaéc chaén coù theå thaønh Phaät? Neáu nghe Phaät phaùp maø trong thaân coù töôùng hieän ra, loâng treân thaân döïng ñöùng, nhan saéc khaùc thöôøng, coøn ngöôøi khaùc nghe phaùp khoâng nhaäp taâm, thì khoâng coù töôùng dò thöôøng, gioáng nhö ngöôi cheát ñaùnh khoâng noãi laèn. Boà-taùt raát öa phaùp neân coù theå xaû thaân vì phaùp, hoaëc Phaät, hoaëc ñeä töû Phaät ôû giöõa ñaïi hoäi noùi caùc phaùp roát raùo khoâng, coù moät ngöôøi cuoàng chaáp laáy töôùng aâm thanh, danh töï, ñaém tröôùc roát raùo khoâng, ñöa ra nhöõng ñieàu sai quaáy raèng: Neáu caùc phaùp roát raùo khoâng, thì khoâng coù Phaät, khoâng coù phaùp, khoâng coù nghieäp toäi phöôùc, cuõng khoâng coù tu haønh tinh taán ñaéc ñaïo chöùng quaû, nhö vaäy ñöa ra voâ löôïng sai quaáy. Vò Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån quaùn saùt, so löôøng bieát ngöôøi naøo thuyeát phaùp coù taâm khoâng nhieãm tröôùc, theo lôøi Phaät thöông xoùt chuùng sanh neân noùi; vaø bieát ngöôøi

naøo cuoàng si ñaém tröôùc töôùng ngoân ngöõ, phaù hoaïi roát raùo khoâng neân noùi. Baáy giôø Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån thaø cheát, hoã trôï noùi raèng: Ñoù laø ngöôøi cuoàng, laø ngöôøi taø kieán, töï chìm vaøo taø kieán cuõng daïy nhieàu ngöôøi rôi vaøo taø kieán hoaïi dieät Phaät phaùp. OÂm loøng saân haän quaù saâu neân hoaëc töï gieát, hoaëc baûo ñeä töû gieát. Baáy giôø Boà-taùt neáu cheát ñaõ ñeán beân mình, maø vì baûo trôï phaùp, neân khoâng vì sôï haõi maø huûy hoaïi phaùp taùnh. Trong ñaây Phaät noùi nhaân duyeân: Boà-taùt nghó raèng: Phaät ñôøi vò lai, ta cuõng ôû trong soá aáy, phaùp aáy cuõng laø phaùp cuûa ta, vì laø phaùp cuûa ta neân khoâng tieác thaân maïng ñeå thuû hoä. Laïi suy nghó raèng: Ta trong voâ löôïng ñôøi vì phieàn naõo taø kieán neân maát maïng nhieàu voâ soá. Nay vì phaùt khôûi taâm hoã trôï phaùp cuûa chö Phaät trong ba ñôøi möôøi phöông, hoaëc coù ích maø cheát coøn hôn voâ ích maø soáng. Taâm vì phaùp nhö vaäy neân khoâng tieác thaân maïng. Laïi nöõa, Boà-taùt chöa thaønh Phaät ñaïo, theo Phaät nghe phaùp thaäm thaâm, laõnh thoï ñöôïc heát, khoâng maát tín löïc neân coù theå thoï trì, coù löïc vaên trì Ñaø-la-ni neân khoâng queân maát, coù löïc ñoaïn nghi Ñaø-la-ni neân khoâng nghi. Tu-boà-ñeà hoûi: Chæ nghe lôøi Phaät, tin töôûng ghi nhôù khoâng nghi, nghe lôøi ngöôøi khaùc cuõng nhö vaäy chaêng?

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 74 281

Phaät daïy: Heát thaûy lôøi ai noùi ñeàu coù theå ghi nhôù, hoaëc haøng Nhò thöøa, trôøi, roàng v.v... noùi coù ñaïo lyù thì coù theå tin töôûng, ghi nhôù, khoâng nghi; khoâng coù ñaïo lyù thì ghi nhôù, khoâng nghi maø khoâng tin. Laïi nöõa, coù ngöôøi noùi: Tín laø taø phaùp, khoâng nghi ñieàu baát thieän laø thieän. Coù ngöôøi noùi haøng chö thieân, roàng, nhò thöøa noùi, ñeàu laø Phaät phaùp, do töôùng chaúng thoaùi chuyeån aáy neân nghe thì ghi nhôù, khoâng nghi, khoâng hoái. Boà-taùt aáy tuy chöa laøm Phaät, nhöng ñoái vôùi thaät töôùng caùc phaùp hoaøn toaøn khoâng coù nghi. Do haønh, loaïi, töôùng maïo nhö vaäy, neân ñoù goïi laø Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån. Hoûi: Ñöôïc vieäc gì töø ñoù trôû ñi goïi laø chaúng thoaùi chuyeån? Ñaùp: Trong luaän A-tyø-ñaøm Tyø-baø-sa noùi: Quaù ba a taêng kyø kieáp veà sau, gieo troàng nhaân duyeân veà Ba möôi hai töôùng, töø ñoù trôû ñi goïi laø chaúng thoaùi chuyeån. Trong luaän Tyø-ni-a-ba-ñaø-na noùi: Töø khi gaëp Phaät Nhieân Ñaêng, laáy naêm caønh hoa cuùng Phaät, laáy toùc traûi treân ñaát ñeå Phaät ñi qua, Phaät thoï kyù cho chaúng thoaùi chuyeån, bay leân giöõa hö khoâng, duøng keä taùn Phaät, töø ñoù trôû ñi goïi laø chaúng thoaùi chuyeån. Trong Baùt-nhaõ Ba-la- maät naøy, neáu Boà-taùt ñaày ñuû tu saùu Ba-la-maät thì ñöôïc löïc trí tueä phöông tieän khoâng ñaém tröôùc Ba-la-maät roát raùo khoâng, quaùn saùt heát thaûy phaùp, chaúng sanh chaúng dieät, chaúng theâm, chaúng bôùt, chaúng nhô, chaúng saïch, chaúng ñeán, chaúng ñi, chaúng moät, chaúng khaùc, chaúng thöôøng, chaúng ñoaïn, chaúng phaûi coù, chaúng phaûi khoâng, voâ löôïng hai phaùp ñoái ñaõi nhau nhö vaäy, do trí tueä quaùn saùt phaù heát thaûy töôùng voâ thöôøng, sanh dieät v.v... Tröôùc tieân nhôn nôi voâ thöôøng v.v... phaù ñieân ñaûo chaáp thöôøng v.v... nay cuõng boû luoân caùch quaùn chaúng sanh, chaúng dieät, chaúng thöôøng, chaúng ñoaïn v.v...; ñoái vôùi chaúng sanh chaúng dieät cuõng khoâng ñaém tröôùc, cuõng

khoâng rôi vaøo caùi khoâng, khoâng coù gì cuûa chính noù; cuõng bieát ñoù laø töôùng chaúng sanh chaúng dieät, chaúng ñöôïc khoâng ñaém tröôùc, neân cuõng tin duøng phaùp chaúng sanh, chaúng dieät aáy, ñoái vôùi trí tueä chaân thaät cuûa chö Phaät coù tín löïc neân thoâng suoát voâ ngaïi, aáy goïi laø Boà-taùt ñöôïc voâ sanh phaùp nhaãn, vaøo Boà-taùt vò, goïi laø chaúng thoaùi chuyeån. Boà-taùt aáy tuy töø khi môùi phaùt taâm laïi ñaây, goïi laø chaúng thoaùi chuyeån, nhöng töôùng chaúng thoaùi chuyeån chöa ñaày ñuû neân khoâng ñöôïc Phaät thoï kyù cho. Vì sao? Vì ngoaïi ñaïo, Thaùnh nhôn, chö Thieân, tieåu Boà-taùt nghó raèng: Phaät thaáy ngöôøi aáy coù ñöôïc nhöõng vieäc gì maø thoï kyù cho? Ngöôøi aáy chöa ñuû nhaân duyeân an truù trong Phaät ñaïo vì sao thoï kyù cho? Theá neân Phaät chöa thoï kyù cho. Boà-taùt coù hai haïng: 1. Mang thaân xaùc thòt coøn sanh töû. 2. Thaân phaùp taùnh sanh. Ñöôïc Voâ sanh phaùp nhaãn, döùt caùc phieàn naõo, sau khi boû thaân xaùc thòt ñöôïc thaân phaùp taùnh sanh. Boà-taùt thaân xaùc thòt chaúng thoaùi chuyeån

cuõng coù hai haïng: Coù haïng ôû tröôùc Phaät ñöôïc thoï kyù; coù haïng khoâng ôû tröôùc Phaät ñöôïc thoï kyù. Neáu gaëp luùc Phaät khoâng ôû ñôøi, ñöôïc Voâ sanh phaùp nhaãn, haïng aáy khoâng ôû tröôùc Phaät ñöôïc thoï kyù. Hoûi: Neáu nhö vaäy coù ngöôøi ñoïc tuïng, giaûng noùi, nhôù nghó ñuùng, tuøy thuaän nghóa lyù Voâ sanh phaùp nhaãn, ngöôøi aáy chöa ñöôïc thieàn ñònh, hoaëc sanh taâm nghi, hoaëc bò taâm chaáp tröôùc loâi keùo, haïng ngöôøi nhö theá laø Boà-taùt gì? Laø Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån chaêng? Ñaùp: Ngöôøi aáy khoâng goïi laø Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån. Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån ñoái vôùi Phaät phaùp thaäm thaâm coøn khoâng nghi huoáng gì ñoái vôùi phaùp moân ban ñaàu laø Voâ sanh nhaãn! Ngöôøi chöa ñöôïc chaúng thoaùi chuyeån coù hai haïng: 1. Coù loøng tin ít maø nghi ngôø nhieàu. 2. Nghi ngôø ít maø loøng tin nhieàu. Tin ít nghi nhieàu laø hôn chuùt ít ñoái vôùi ngöôøi ñoïc tuïng Kinh; tin nhieàu nghi ít laø neáu ñöôïc thieàn ñònh töùc thì ñöôïc “nhu thuaän nhaãn”, vì chöa döùt taâm aùi tröôùc phaùp neân hoaëc sanh taâm aùi tröôùc, hoaëc bò lui maát. Ngöôøi aáy neáu thöôøng tu taäp nhu thuaän nhaãn aáy, nhu thuaän nhaãn taêng tröôûng neân döùt taâm aùi tröôùc phaùp, ñöôïc Voâ sanh nhaãn, vaøo Boà-taùt vò. Löôïc noùi nghóa töôùng chaúng thoaùi chuyeån ñaõ xong.

----------o0o----------

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*